

C-basis 2023-2024

Spreek jij de taal van kunst?

Noord Oost **Brabantse**
Bibliotheken

Inhoud

1 – Algemene omschrijving les	4
2 – Doel van de les	5
3 – Benodigde materialen en leermiddelen	7
4 – Didactische volgorde	8
Inleiding	8
In de Bibliotheek	9
Verwerking achteraf	9
5 – Instructie leerkrachten	10
Instructie voorbereiding:	10
Instructie verwerking achteraf:	11

1 – Algemene omschrijving les

Doelgroep:	Groepen 7 en 8
Titel:	Vandaag ontmoet ik een echte schrijver
Cultuurdiscipline(s):	Literatuur
Periode: data, tijd(en) en tijdsduur;	<p>Voorjaar 2024 Voorbereiding op school: na de carnavalsvakantie Bezoek auteur: half maart/ begin april Verwerkingsopdracht: vóór de meivakantie inleveren</p> <p>De voorbereiding in de klas is ongeveer 1,5 uur. <i>Een goede voorbereiding is essentieel voor een geslaagd schrijversbezoek.</i> Het bezoek aan de bibliotheek waarbij de leerlingen de auteur ontmoeten zal 3 kwartier duren. De verwerkingsopdracht naderhand is additioneel en neemt ongeveer 1 uur in beslag.</p>
Rijouders/begeleiders: welkom/meehelpen	Tijdens het schrijversbezoek is de leerkracht met eventueel een stagiaire of onderwijsassistent aanwezig en verantwoordelijk voor de rust in de groep. Begeleidende ouders zijn niet nodig.
Korte omschrijving:	Met het project "Ontmoet een échte schrijver" dagen we jouw leerlingen uit om zich onder te dompelen in de kunst van het lezen en schrijven door kennis te maken met een kinderboekenschrijver en zijn werk. Deze schrijver gaan ze in het écht ontmoeten in de Bibliotheek.

2 – Doel van de les

Kennis en inzicht (cognitieve vaardigheden)	<ul style="list-style-type: none">• Leerlingen leren zich concentreren tijdens het luisteren naar een verhaal.• Leerlingen krijgen plezier in het schrijven van verhalen, leren hun gedachten te ordenen en worden gestimuleerd taal en vorm te combineren.• De leerlingen verwerven een adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden.
Vaardigheden (Motorisch, communicatieve, sociale)	<ul style="list-style-type: none">• De leerlingen leren zich in de Bibliotheek te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.
Houding (Gevoel, beleving, affectie)	<ul style="list-style-type: none">• Leerlingen genieten van een mooi verhaal en plaatsen dit in hun eigen belevingswereld.• De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.• Door reflectie op het verhaal leren de leerlingen over hun eigen emoties.
Kerdoelen	<ul style="list-style-type: none">• Kerndoel 1: De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.• Kerndoel 9: De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.• Kerndoel 12: De leerlingen verwerven een adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden. Onder 'woordenschat' vallen ook begrippen die het leerlingen mogelijk maken over taal te denken en te spreken.• Kerndoel 37: De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.• Kerndoel 54: De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.

	<ul style="list-style-type: none">• Kerndoel 56: De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

3 – Benodigde materialen en leermiddelen

- Boek: De man in de klok – Arend van Dam (geleverd door de Bibliotheek)
- Opdrachtenboekje (geleverd door de Bibliotheek)
- Stickerposter (geleverd door de Bibliotheek)
- Stickervel (geleverd door de Bibliotheek)
- Knutselmateriaal voor de verwerkingsopdracht
- Tablet of PC met internetverbinding voor het beantwoorden van de opdrachten

4 – Didactische volgorde

Inleiding

Taal en lezen gaan voor de Bibliotheek natuurlijk hand in hand. Leesplezier en leesmotivatie is echter de laatste jaren dalende onder de Nederlandse jeugd. Onderzoek laat zien dat een schrijversbezoek de leesmotivatie van kinderen enorm kan bevorderen. Een ontmoeting met een schrijver laat de persoon achter het boek zien. Ze voelen zich betrokken bij de auteur. Na afloop willen ze vaker boeken van deze schrijver lezen en zijn ze in het algemeen gemotiveerder om te lezen. Leerkrachten merken dat een schrijversbezoek leerlingen aan het denken zet.

Met een goede voorbereiding motiveer je de kinderen ook al voorafgaand aan het schrijversbezoek. Ze denken na over de vragen die ze willen stellen. Ze lezen intensiever. En verheugen zich op het bezoek. Dit beïnvloedt het effect van het bezoek positief. Een goede voorbereiding is dus essentieel voor een geslaagd schrijversbezoek.

Met een bezoek van een schrijver of illustrator wordt bovendien aan veel kerndoelen gewerkt!

Vorbereiding

De klas ontvangt het boek: "De man in de klok" van Arend van Dam. Dit boek gaat over Nederlands grote trots: Dutch design. In het boek staan verhalen en boeiende weetjes over kunst en uitvindingen.

De klas krijgt een poster met daarop 10 opdrachten. Hang deze poster op een zichtbare plek op in het lokaal.

De leerlingen gaan gezamenlijk zorgen dat alle opdrachten uitgevoerd worden. De opdrachten kunnen de kinderen zelfstandig doen in een groepje, of alleen. Verderop in deze handleiding (5 – Instructie leerkrachten) vind je tips voor de leerkracht.

Elke opdracht die klaar is, mag met een sticker worden afgeplakt. Zijn alle opdrachten gemaakt? Dan zijn jullie klaar voor de ontmoeting met de auteur!

In de Bibliotheek

Na de voorbereidende opdrachten wordt de klas verwacht in de Bibliotheek voor een ontmoeting met de auteur. Let op: Tijdens het bezoek ben je met twee of drie groepen tegelijk aanwezig bij de auteur.

Tijdens het bezoek zal de auteur vertellen over zijn werk, het beroep van schrijver en over de verwerkingsopdracht.

Verwerking achteraf

Schuilt er in jou ook een ontwerper? Laat maar eens zien! Ga aan de slag met de opdracht die Maarten Baas ook kreeg: neem een voorwerp en verander het zo dat het een totaal andere functie krijgt. Jullie hebben een afgeschreven bibliotheekboek meegekregen tijdens jullie bezoek aan de Bieb. Geef dit boek een andere functie.

Lever jullie ontwerp én de uitwerking hiervan in bij de Bibliotheek. Omschrijf in enkele regels wat de nieuwe functie is van het voorwerp.

Alle ingeleverde ontwerpen stellen we tentoon in de Bibliotheek. Het origineelste ontwerp belonen we met een leuke prijs voor de klas!

5 – Instructie leerkrachten

Instructie voorbereiding:

Om jouw klas klaar te stomen voor het schrijversbezoek van Arend van Dam gaan jullie aan de slag met 10 opdrachten. Deze opdrachten zorgen ervoor dat de leerlingen Arend van Dam en zijn boeken beter leren kennen. Hierdoor krijgt de ontmoeting met Arend nog meer betekenis voor jouw klas en kunnen de leerlingen gerichte vragen stellen. Je kunt de opdrachten op verschillende manieren uitvoeren met jouw klas. Kies een vorm die past bij jou en jouw klas om aan de 10 opdrachten te werken.

Een paar suggesties:

- Je plant een middag in om met de hele klas aan de opdrachten te werken. Opdracht 1 maak je gezamenlijk met de hele klas als introductie. Vervolgens verdeel je de klas in 9 groepjes. Ieder groepje krijgt 1 opdracht en gaat op zoek naar de antwoorden. Geef ze hier +-15 tot 30 minuten de tijd voor. De ene opdracht zal wat langer duren dan de andere. Groepjes die eerder klaar zijn, kun je de klaaropdracht laten maken. Laat de groepjes de gevonden antwoorden aan elkaar presenteren. Per groepje wordt er een sticker geplakt op de poster als de antwoorden gezamenlijk 'goedgekeurd' worden door de klas.
- Je plant 10 dagen lang 1 opdracht per dag in om met de hele klas de antwoorden te vinden. Je kunt de opdrachten klassikaal behandelen en de antwoorden klassikaal laten bepalen. Je kunt er ook voor kiezen om in groepjes te werken en ieder groepje (een deel van) de opdracht uit te laten voeren. Plak per opdracht een sticker op de poster als het antwoord gevonden is.
- Werk je met weektaken / huiswerk in de klas, dan zou je er ook voor kunnen kiezen om iedere week twee opdrachten op de weektaak te zetten / als huiswerk mee te geven en kinderen individueel naar de antwoorden te laten zoeken en deze bij jou in te laten leveren. Plan een klassikaal moment in om alle opdrachten door te lopen en de antwoorden te bepalen + stickers te plakken.

Benodigdheden:

Zorg er vooraf voor dat je voor ieder groepje/leerling de opdracht(en) + de eventuele benodigdheden kopieert, zodat ze allemaal direct aan de slag kunnen. Zorg er ook voor dat er genoeg computers / laptops / tablets beschikbaar zijn om de antwoorden op te zoeken.

Bij het lespakket heb je een geprint opdrachtenboekje ontvangen waar alle antwoorden in genoteerd kunnen worden. Vind je het handig om ook een

digitale versie van dit boekje te hebben om bijvoorbeeld de opdrachten uit te kunnen printen per groepje? Het digitale opdrachtenboekje vind je hier: <https://bit.ly/C-Basisgroep7-8>

Hieronder vind je per opdracht een overzicht van dat wat je nog meer nodig hebt om de opdrachten te kunnen uitvoeren:

- Opdracht 1: Filmpje Arend van Dam: <https://bit.ly/C-Basisgroep7-8>
- Opdracht 2: Website Arend van Dam: <https://arendvandam.nl/>
- Opdracht 3: Website Arend van Dam: <https://arendvandam.nl/>
- Opdracht 4: Opzoeken op internet
- Opdracht 5: Website Online Bibliotheek: www.onlinebibliotheek.nl
- Opdracht 6: Werkblad met kaften van boeken
- Opdracht 7: Kruiswoordpuzzel + boek 'De man in de klok'
- Opdracht 8: Opzoeken op internet
- Opdracht 9: Verhaal 'De man in de klok' gekopieerd uit het boek.
- Opdracht 10: Een verhaal naar keuze uit het boek 'De man in de klok'

Instructie verwerking achteraf:

Voor de verwerkingsopdracht geldt ook dat je er op verschillende manieren met jouw klas aan kunt werken. Je kunt het zo groot of zo klein aanpakken als je wilt. Kies een vorm die past bij jou en jouw klas.

Een paar suggesties:

- Organiseer een knutselmiddag waarbij je kinderen vraagt een oud boek van thuis mee te nemen dat niet meer gebruikt wordt. Ze gaan dit boek een nieuwe functie geven. Dit kan individueel of in groepjes. Aan het einde van de knutselmiddag worden de ontwerpen aan elkaar gepresenteerd en kiest de klas het origineelste ontwerp uit. Laat de ontwerper(s) hier een begeleidende tekst bij schrijven waarin de nieuwe functie van het voorwerp uitgelegd wordt en lever het in bij de Bibliotheek.
- Plan een brainstorm sessie. Laat kinderen in +-5 minuten zoveel mogelijk andere functies bedenken voor het afgeschreven boek. Dit kun je klassikaal doen, in groepjes of individueel. Laat alle ideeën noteren. Bespreek vervolgens klassikaal na welke ideeën origineel én uitvoerbaar zijn. Maak samen een keuze met welk idee jullie aan de slag gaan. Verdeel de taken: wie gaan aan de slag met het ontwerp; wie gaan aan de slag met de begeleidende tekst.
- Laat kinderen individueel of in groepjes een ontwerpvoorstel maken voor de nieuwe functie van het afgeschreven boek. Ze kunnen hier een beschrijving of (digitale) tekening van maken. Laat de ontwerpen aan

elkaar presenteren en kies er 1 uit waarmee jullie klassikaal / in groepjes / individueel aan de slag gaan.

- Vraag in de klas welke kinderen met de verwerkingsopdracht aan de slag willen gaan en laat dit groepje kinderen de opdracht uitvoeren.

Lever het ontwerp + beschrijving vóór de meivakantie in bij de Bibliotheek.

